

Üvegkalicka

Az utolsó pillanatban esik be, a többiek már rég elfoglalták a helyüket. Várakozásteljesen ülnek az üvegkalickáikban, nyelvek szerint csoportosítva, mint akik valami nyilvános tárgyaláson az ítéletükre várnak. Zuhognak majd rájuk a mondatok, mellékmondatok, jelzős szerkezetek, a kigyózó, széthúzott mondatrészek egyre szorosabban tekerednek majd a nyakuk köré, mígnem egy mondatvégre biggyesztett váratlan igekötő hirtelen végez velük. Tőle jobbra az oroszos kolléga, balra a németes, a sor két szélén a franciás és olaszos. Jurij, az oroszos ránéz, vigyorogva a karórájára mutat, ő bocsánatkérően széttárja a karját, és jelzi, hogy majd később elmondja. De nem fogja elmondani. Majd valamit mond, de nem azt. Gyorsan kikapcsolja a holmiját a fülke asztalára, szénsavmentes ásványvíz, szalámis szendvics, termoszban kávé. A konzolon bekapcsolja a mikrofont, ég a zöld lámpa, rendben, kikapcsolja, piros. A szék karfájára dobja a kabátját, igyekszik a lélegzete ritmusát normális mederbe terelni, beszív, kifúj. Leül, kivesz a táskájából egy jegyzetmöt, meg egy tollat, ezeket is kiteszi a konzol mellé az asztallapra. A füléhez igazítja a fejhallgató fészét, megint bekapcsolja egy pillanatra a mikrofont, hogy hallja a teremhangot. Mint egy darázsészék, veszedelmesen zúg. Kikapcsolja, csönd. Már csak pár perc a kezdésig, a pódium még üres. Egy pillanatra lehunyja a szemét, összpontosít, mint egy sprintelni készülő futó a rajtnál.

Előző éjjel éberem hallgatta a felesége zajos szuszogását, nyugtalan forgolódását az ágyban, mintha motyogott is volna valamit, egyszerre érthetetlen szavak fordultak le az ajkáról, és mint színes, egzotikus halak suhantak el az éjszakába. Fiona álmában beszélt, mondott valamit az anyanyelvén, ha nem is hozzá, de beszélt, ő pedig feszülten fülelt, hátha megtudja, hová sodródott tőle hét év alatt ez az angol nő, örült, hogy titokban kihallgathatja, noha tartott is tőle, hogy mit fog hallani, valami eddig kimondatlan vádat, jóvátehetetlen sérelmet, netán a szeretője nevét, felesége dús, vörös haja a hőségtől csatakosan terült szét a szeplős, fehér vállán, pár éve még szeretett volna visszatérni a szeplők szigetvilágához, ahol minden szigetet név szerint ismert, de tudta, hogy ez mára lehetetlen, hogy már csak a gyerek kedvéért kötött hallgatás egyezsége, kötelme tartotta össze őket, az, hogy nem beszélnek arról, ami már nincs, ez volt a szövetségük, a nyugalomuk alapja, az egyezségük malterja, ekkor finoman közelebb húzódott hozzá, hogy jobban hallja az altató csiholta motyogást, hátha a hangsorok függönyén át végre a szavak értelme is eljut hozzá, érezte a felesége háta, a teste sugárzó melegét, a bőre még nyomokban ismerős illatát, nem mert hozzásimulni, nehogy felébressze, a felesége hátvonala, mint egy élő hegygerinc, minden lélegzetvétellel emelkedett és süllyedt, és minden lélegzetvételt a zaklatott beszéd látszata, hangzata kísért, sietős szavak, szófoszlányok tolongtak, tódultak ki belőle, de az értelmüket képtelen volt megfejteni; itt-ott mintha valamit elkapott volna, olykor a nevét is hallotta, Dénes,

Dénes, de nem állt össze értelmes beszéddé, így hajnal felé végül kimerülten elaludt. Nem hallotta meg a hatra beállított ébresztőt, de egy órával később, rémülten felriadt. A digitális óra kijelzője vészjóslóan villogott. Ha ma elkésik, többet biztosan nem hívják. Kinek kell megbízhatatlan szinkrontolmács, vagy megbízhatatlan bármi. A fürdőszobában vette először észre. A három fogkefe közül csak az övé, a sötétkék árválkodott a sárga műanyagpohárban. A fáradtságtól még alig látott, de azt észlelte, hogy a sminkkészlet sincs ott, se egy spirál, se egy szemceruza, sehol egy rúzs, egy kompakt. Visszasietett a hálóba, látta, hogy amire fölkeléskor azt hitte, hogy Fiona teste, csak a paplan púpja. Felrántotta a beépített szekrény ajtaját, amelyben a felesége ruháinak üres akasztói lógtak, alul sehol egy cipő, a fiókokból eltűntek a színes bugyik, zoknik, a saját, még ott árválkodó öltönyei, ingei csak fokozták a dermesztő hiányt. Berohant a gyerekszobába, egy-két szétdobált plüssjátékon kívül semmi, a kiságy baglyos ágyneműje még szinte langyos volt. A gyerekszoba ablakából lenézett a még szinte üres Szondi utcára, a sarkon dekkoló hajléktalanokon és egy-két kutyasétáltatón kívül nem volt senki. Békés, korányári szombat reggel, neki viszont munkanap. A szervezőket nem érdekli a hétvége, nem érdekli ezeket semmi, gondolta, csak az, hogy ő, mint hang, időben megszólaljon a fülekben. A kitarató pittyesre végre tényleg felébredt. Fiona csendesen szuszogott mellette. Szétizzadt lepedőjéről feltápáskodott, bizonytalan léptekkel kibotorkált a folyosóra és benézett a gyerekszobába, minden rendben. A zuhanyfülkében húsz percig állt a hideg víz alatt, ez pont tizenöt perccel volt több, mint amennyi a reggelébe belefért. Sietni kellett.

A pódiumon megjelent az első előadó, a házigazdák részéről egy vele nagyjából egykorú, de nála sokkal jobb karban lévő, ötvenes pasas köszöntötte a megjelenteket, nyilván squasholni vagy teniszezni jár, és kezelőgombot használ, állítmány, állítmány, sehol egy állítmány, mindegy, majd ő mondja helyette, minek van ez itt egyáltalán, mit pávaskodik, miért nem megy haza, miért nem iszik egy kávét, miért nem viszi le a bodorított kutyáját sétálni vagy a nőjét a balatoni villájába, lezavarja ő ezt helyette, nemzetközi légiforgalom, légszennyeződés, jégpáncél, olvadás.

Ránézett a lenémított mobiljára, nem jött-e üzenete, semmi.

Néhány hónapja, egy tengerentúli konferenciáról hazafelé repülve, mielőtt a hirtelen betűző napsütés ellen lehúzta volna az ablak sötétítőjét, lenézett, hogy ellenőrizze, merre járnak, noha tudta, hogy ilyen magasságban a felhőktől többnyire nem látni semmit. De akkor legalább a felhőket akarta látni, azt a puhán, egyenletesen szétterülő vattatömeget, amely fölött hangtalanul siklottak. A gép diszkrét zúgása, dorombolása mellé ezt a puha paplant akarta, ettől várta a jótékony alvást. Nem akarta a fejében leállíthatatlan zakatolást, nem akarta a nyelv, a szavak bugyborékolását, nem akart semmit, csak aludni. Lenézett, felhőknek nyoma sem volt az azúrkék, tiszta égen, még egy vékonyka, foszladozó vattapamacs sem zavarta az alattuk feltárulkozó látványt. Nem volt számára ismeretlen az útvonal, de amit látott, mégsem látta soha. A szokatlanul tiszta időre magyarázat nem volt. Odalent, egy szikrázó jégbirodalom éles körvonalai rajzolódtak ki, mintha a hegyek gyűrődését, lomha mozgását évről évre pontosan lekövezték volna, mintha feltárult volna a tengerből való kiemelkedésük hosszadalmas és bonyolult története, mintha

egy váratlan kitárulkozás következményeként láthatóvá vált volna privát gyötrődésük az idővel, sőt, mintha egyenesen az idő mitologikus csapdába ejtésének és fogságának története rajzolódott volna ki a szabadulás legcsekélyebb ígérete nélkül, ám ugyanakkor, csodálatos módon – valahogy így érezte, ahogy lenézett – ez a megkövült, befagyott, néma állapot mégsem a tragikum kiegészítőit hordozta; drámáinak ugyan drámai volt, hiszen a beláthatatlan idők végezetét tette hirtelen, szemérmetlenül láthatóvá, olyasmit mutatott, amit élő ember nem láthat, mert mindez már az időn kívül volt, most mégis mutatta magát kitárulkozva, gyűrődésről gyűrődésre; mutatta, hogy a jég vastag, csillámló felszíne alatt hogy szunnyadnak a völgyek, horhosok, lejtők és kanyonok, minden vetemedés, minden gyűrődés kontúrja élesen kirajzolódott az árnyékok nélküli, vakító fényben, mint egy időn túli vagy idő előtti világ domborzati térképe, amely fölött ő hangtalanul, szinte testetlenül siklik. Volt ebben a látványban valami fenséges öröm, de nem, nem is öröm, talán inkább valami győzedelmes erő, valami mindenek fölött és örökké uralkodó, valahogy így érezte. Ekkor, mint egy lassított felvételen, beúszott a látóterébe a partszakasz csipkészetének éles rajzolata, egy hidegtűvel karcolt, bonyolult, cirádás történet, azon túl pedig, jutott most eszébe az üvegkalickában ülve, a sötétlő, dermedt hullámokkal fodrozódó, befagyott tenger.

Már folytatta volna a nyitóbeszéd indázó mondatát, már végre az állítmány is megkerült, de érezte, hogy megbicsaklik a hangja, és jobbnak látta, ha megnyomja a köhögőgombot. Jobb egy pillanatnyi csend, egy másodpercnyi hallgatás. Lehuntya a szemét, vett egy mély levegőt, aztán elengedte a gombot, és folytatta. Megy ez, nincs baj.

